

[Arne Bertelsen.]

præsentere et intellektuelt, socialt og geografisk gennemsnit — $\frac{1}{3}$ over middel, $\frac{1}{3}$ middel og $\frac{1}{3}$ under middel. Eller studenterne kan trække lod om deres universitet. Det ville være et nyt, smukt princip, virkelig velfærdsstaten værdigt.

Peter Kristensen (*Ålborg*): Det er de to ærede medlemmer hr. Henry Christensen og hr. Poul Sørensen, der kalder mig frem, fordi det er min opfattelse, at de ærede medlemmer i denne sag ser for ensidigt på det foreliggende problem om universitetsuddannelse. De ærede medlemmer er selvfølgelig i deres gode ret til at mene, at det eneste rigtige — eller måske rettere sagt: det efter deres opfattelse mest rigtige — er, at der placeres fakulteter eller et universitet i Sønderjylland. Men man ser tilsyneladende i nogen grad bort fra, at der er andre landsdele og andre byer uden for det sønderjyske område, der med en helt igennem saglig begrundelse — og for mig må det helt igennem saglige være altafgørende i denne sag — kan fremsætte ønsker om at få lod og del i den højere uddannelse her i landet.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed komme ind på en nærmere omtale af den kendsgerning, at rige evner hos vore unge går til spilde, fordi der nu engang ikke er mulighed for en lige start på grund af økonomiske og stedlige forhold. Ved folketællingen i 1960 havde de 3 nordjyske amter, Ålborg, Hjørring og Thisted amter, i alt ca. 502 000 indbyggere. Haderslev, Åbenrå, Sønderborg og Tønder amter havde ca. 221 000 indbyggere, altså ikke engang halvdelen af de nordjyske amters indbyggertal. Nu kan der selvfølgelig indvendes, at dele af Ribe amt burde medtages under Sønderjylland; men med lige så stor ret vil det kunne hævdes, at dele af Viborg og Randers amter kunne henregnes under Nordjylland.

Når der er tale om den mest hensigtsmæssige placering af nye fakulteter herhjemme, så kommer landsplanlægningen efter min opfattelse meget stærkt ind i billedet. Professor Johannes Humlum, Århus, der har landsplanlægning som speciale, regner ikke med, at Odense universitet vil blive af de store danske universiteter, fordi han mener, at oplandet befolkningsmæssigt er

for lille, og han går i tidsskriftet Kulturgeografi — som det ærede medlem fru Lis Groes også omtalte — ind for, at et fjerde og et femte universitet givetvis begge lokaliseres i Jylland, således at det fjerde universitet placeres i Nordjylland og det femte i Sydjylland.

Jeg går ud fra, at det udvalg, som undervisningsministeren har bebudet nedsat, får en alsidig sammensætning, således at den række af hensyn, som er nævnt i betænkningen til forslag til lov om oprettelse af et lægevidenskabeligt fakultet i Odense, bliver tilgodeset. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at der her i tinget er en meget levende interesse for at placere statsinstitutioner, herunder også de højere læreanstalter, i provinsen, når det er økonomisk og sagligt forsvarligt, og regeringen har både gennem tale og handling stillet sig positivt over for en sådan indstilling. Med denne indstilling in mente bør det udvalg, der nu skal nedsættes, fordomsfrit gå til sit arbejde, og selv om der, som det har været nævnt et par gange under forhandlingen, kommer en vis stilstandsperiode i de offentlige investeringer, så bør udvalgets arbejde, så vidt jeg kan skønne, fremmes mest muligt, så at planerne kan ligge klar, når der på ny sættes ind med fuld styrke. Glemmes skal det ikke, at de unges uddannelse og dygtiggørelse vil være vort lands største aktiv i det tidehverv, vi nu går ind i.

Til slut har jeg et spørgsmål til den højtærede undervisningsminister — undervisningsministeren har tidligere været stillet over for det. Det drejer sig om den tanke, som rektor ved Ålborghus' statsgymnasium i Ålborg, hr. Willum Hansen, har udkastet, og som går ud på, at en universitetsundervisning kan startes på privat basis, fordi universitetsstudierne nu engang er så frie, at man kan læse, hvor og hvad man vil, blot de tilstrækkelig kvalificerede lærerkæfter er til stede. Det forudsætter selvfølgelig, at de økonomiske ressourcer og egnede lokaliteter også er til stede. Der må vel først og fremmest være tale om forprøver til universitetsstudierne. Men så melder uvilkårlig det spørgsmål sig, om der er mulighed for at skaffe de studerende ind på et af de eksisterende to universiteter efter et forprøvestudium på et par år. Rek-